

Zajednički europski podatkovni prostori

Zajednički europski podatkovni prostori omogućit će pristup većem broju podataka i njihovu ponovnu uporabu. To će se postići u pouzdanom i sigurnom okruženju u korist europskih poduzeća i građana.

Izgradnja jedinstvenog tržišta podataka

Podaci mijenjaju način na koji proizvodimo, trošimo i živimo. Od navigacije u stvarnom vremenu do poboljšane personalizirane medicine, precizne poljoprivrede ili smanjenja emisija CO₂, podaci su ključni sastojak za inovativne proizvode i usluge.

Kako bi se iskoristila vrijednost podataka u korist europskog gospodarstva i društva, [europskom strategijom za podatke](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-data) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-data>) iz veljače 2020. utvrđen je put prema stvaranju zajedničkih europskih podatkovnih prostora u nizu strateških područja: zdravlje, poljoprivreda, proizvodnja, energetika, mobilnost, financije, javna uprava, vještine, europski oblak za otvorenu znanost i zeleni plan.

Od tada su se podatkovni prostori pojavili u drugim važnim područjima kao što su mediji, jezik, turizam, istraživanje i inovacije te kulturna baština. Zajedno će podatkovni prostori postupno biti međusobno povezani kako bi se stvorilo [jedinstveno tržište podataka](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#a-single-market-for-data). (https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#a-single-market-for-data)

Koncept

Dionici potiču razvoj podatkovnih prostora. Korisnici u svakom pojedinom sektoru doprinose oblikovanju tih prostora, što dovodi do pojave jedinstvenih oblika i značajki. Međutim, svi europski podatkovni prostori temelje se na zajedničkim * podatkovnim infrastrukturama* i * okvirima upravljanja*, čime se olakšava objedinjavanje, pristup i razmjena podataka. Osim toga, zajednički europski podatkovni prostori imaju te ključne značajke. Njima se:

- **otvoreni** su za **sudjelovanje** svih organizacija i pojedinaca.
- imati **sigurnu infrastrukturu koja štiti privatnost za objedinjavanje**, pristup, dijeljenje, obradu i upotrebu podataka.
- jasna i praktična struktura za pristup podacima i njihovu upotrebu: zajednički europski podatkovni prostori imaju **poštena, transparentna, razmjerna i nediskriminirajuća pravila pristupa zbog** dobro definiranih i pouzdanih mehanizama upravljanja podacima.
- **poštovati pravila i vrijednosti EU-a**, posebno **osobne podatke i zaštitu potrošača**, te pravo **tržišnog natjecanja**.
- omogućiti vlasnicima podataka da **omoguće pristup** određenim **osobnim** ili **neosobnim podacima** ili da ih dijele.

- **ovlastiti vlasnike podataka** da svoje podatke stave na raspolaganje za **ponovnu uporabu besplatno** ili **uz naknadu**.

Ciljevi

Zajednički europski podatkovni prostori pridonijet će oslobađanju golemog potencijala inovacija temeljenih na podacima. Njima će se omogućiti da podaci iz cijelog EU-a budu dostupni i razmijenjeni **na pouzdan i siguran** način. **Poduzeća, javne uprave i pojedinci** iz EU-a **kontrolirat će podatke koje generiraju**. Istodobno će ti vlasnici podataka imati koristi od sigurnog i pouzdanog okvira za razmjenu svojih podataka u inovacijske svrhe.

Zajednički europski podatkovni prostori poboljšat će razvoj novih proizvoda i usluga temeljenih na podacima u EU-u, koji čine temeljno tkivo **međusobno povezanog i konkurentnog europskog podatkovnog gospodarstva**.

Trenutačno stanje

Kao odgovor na zahtjev Europskog vijeća objavljena su dva radna dokumenta službi Komisije u kojima se daje pregled trenutnog stanja zajedničkih europskih podatkovnih prostora. Najnovije [izvješće](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/second-staff-working-document-data-spaces) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/second-staff-working-document-data-spaces>) o trenutnom stanju objavljeno je u siječnju 2024.

Možete provjeriti i [prvi radni dokument službi Komisije o podatkovnim prostorima](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/staff-working-document-data-spaces) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/staff-working-document-data-spaces>) objavljen u veljači 2022., a [drugi radni dokument službi Komisije](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/second-staff-working-document-data-spaces) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/second-staff-working-document-data-spaces>) objavljen u siječnju 2024.

Sljedeći koraci

Dionici će 2025. nastaviti raditi na uvođenju zajedničkih europskih podatkovnih prostora.

EU financira nekoliko inicijativa povezanih sa zajedničkim europskim podatkovnim prostorima za sektorske inicijative i inicijative specifične za određeno područje, posebno [Centar za potporu podatkovnim prostorima](https://dssc.eu) (<https://dssc.eu>) i [Smart Open-source Middleware \(SIMPL\)](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/simpl) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/simpl>) u okviru programa Digitalna Europa i Obzor Europa.

Osim toga, EU će se usredotočiti na provedbu zakonodavnih instrumenata koji omogućuju provedbu. Konkretno, [Europski odbor za inovacije u području podataka \(EDIB\)](https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupID=3903), (<https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupID=3903>) osnovan Aktom o upravljanju podacima, radit će na smjernicama. Stvaranje [priznatih organizacija za podatkovni altruizam](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-altruism-organisations), (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-altruism-organisations>) [posrednika u području podataka](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-intermediary-services) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-intermediary-services>) i [europskog registra zaštićenih podataka u posjedu javnog sektora](https://data.europa.eu/data/datasets?superCatalogue=erpd&locale=en) (<https://data.europa.eu/data/datasets?superCatalogue=erpd&locale=en>) omogućit će sigurnu razmjenu velikih količina podataka.

Komisija podupire i [razvoj zajedničkih europskih podatkovnih prostora](https://joinup.ec.europa.eu/collection/semic-support-centre/data-spaces) (<https://joinup.ec.europa.eu/collection/semic-support-centre/data-spaces>) u obliku referentne arhitekture, sastavnih dijelova, semantike, specifikacija interoperabilnosti i podatkovnih modela, uz povezane savjetodavne usluge koje pruža Centar za potporu podatkovnim prostorima.

U [strategiji za podatkovnu uniju](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-union) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-union>) donesenoj u studenome 2025., izneseni su prijedlozi za daljnje proširenje podatkovnih prostora, među ostalim uvođenjem zajedničkog europskog podatkovnog prostora za obranu.

Uvođenje zajedničkih europskih podatkovnih prostora

Zajednički europski podatkovni prostori trenutačno se razvijaju u 14 sektora/domena. Dodatna ažuriranja (uključujući poveznice) bit će objavljena kada postanu dostupna.

Poljoprivreda	AgriDataSpace (https://agridataspace-csa.eu/), Božanstveni (https://divine-project.eu/) (https://cracksense.eu/), CrackSense , ScaleAgData (https://scaleagdata.eu/en/), AgDataValue (https://agridatavalue.eu/), 4Growth (https://4growth-project.eu/), Dig4Live (https://cordis.europa.eu/project/id/101134866/), CEADS (https://ceads.eu/)
Kulturna baština	Zajednički europski podatkovni prostor za kulturnu baštinu (https://www.dataspace-culturalheritage.eu/en/), Eureka3D (https://eureka3d.eu/), 5Dkultura (https://5dculture.eu/), DE-BIAS (https://pro.europeana.eu/project/de-bias/), AI4Culture (https://ai4culture.eu/), XRCulture (https://xrculture.eu/), 3DBigDataSpace (https://3dbigdataspace.eu/), RCToDC (https://www.orsula.hr/en-us/EU-Projects/RCToDC/About-the-Project/), Lip3D (https://www.lip3dproject.eu/)
Energija	IntNET (https://intnet.eu/), OMEGA-X (https://omega-x.eu/), EDDIE (https://eddie.energy/), Enershare (https://enershare.eu/), Synergies (https://energydataspaces.eu/), Podatkovni podrum (https://datacellarproject.eu/)
Financije	Platforma za digitalne financije i podatkovni centar (https://digital-finance-platform.ec.europa.eu/)
	GREAT (https://www.greatproject.eu/) (prethodno pripremno djelovanje), AD4GD (https://ad4gd.eu/), B-Cubed (https://b-cubed.eu/), FAIRiCUBE (https://faircube.nilu.no/), USAGE (https://www.usage-project.eu/home/)
Zeleni plan	Pametni gradovi i zajednice DS4SSCC (https://www.ds4sscc.eu/) DS4SSCC-DEP (https://www.ds4sscc.eu/about-the-project/) SAGE (Održivi podatkovni prostor za zelenu Europu (https://www.greendealdata.eu/))
	Europski prostor za zdravstvene podatke: MyHealth@EU (https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/electronic-cross-border-health-services_en/) HealthData@EU Pilot (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43332642/101079839/EU4H?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=10&sortBy=relevance&keywords=EHD52) Zajedničko djelovanje u smjeru europskog prostora za zdravstvene podatke - TEHDAS (https://tehda.eu/)
zdravlje	Slike raka: EUCAIM (https://cancerimage.eu/) Genomika: GDI (https://gdi.emilliongenomes.eu/) Intenzivna njega: INDICATE (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/digital-2023-cloud-ai-04-icu-data)
Jezik	Europski prostor za jezične podatke (https://language-data-space.ec.europa.eu/index_en)
Proizvodnja	Podatkovni prostor 4.0 (https://manufacturingdataspace-csa.eu/) SM4RTENANCE (https://sm4rttenance.eu/) UNDERPIN (https://underpinproject.eu/)
Mediji	TEMS (https://tems-dataspace.eu/)
Mobilnost	PrepDSpace4Mobilnost (https://mobilitydataspace-csa.eu/) Implementacija EMDS-a (https://deployemds.eu/)
Javna uprava	Europski prostor za pravne podatke (https://data.europa.eu/en/ELDS) OOTS - samo jednom tehnički sustav (https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/sites/display/OOTS/OOTSHUB+Home) Javna nabava: PPDS (https://single-market-economy.ec.europa.eu/public-procurement/digital-procurement/public-procurement-data-space-ppds_en)
Istraživanje i inovacije	Europski oblak za otvorenu znanost (EOSC) (https://eosc-portal.eu/) Skills4EOSC (https://www.skills4eosc.eu/), EOSC Focus (https://eosc.eu/eosc-focus-project/), FAIR-IMPACT (https://fair-impact.eu/), RDA TIGER (https://www.rd-alliance.org/rda-tiger/), FAIRCORE4EOSC (https://faircore4eosc.eu/), AI4EOSC (https://ai4eosc.eu/), EuroScienceGateway (https://galaxyproject.org/projects/esg/), FAIR-EASE (https://www.fairease.eu/), RAISE (https://raise-science.eu/), SciLake (https://scilake.eu/), EOSC4Cancer (https://eosc4cancer.eu/), GraspOS (https://graspos.eu/), CRAFT-OA (https://www.craft-oa.eu/), AquaINFRA (https://aquainfra.eu/), Blue-Cloud 2026 (https://blue-cloud.org/), OSCAR5 (https://oscar-project.eu/), EVERSE (https://everse-software/), OSTrills (https://cordis.europa.eu/project/id/101130187), EOSC-Beyond (https://www.openaire.eu/eosc-beyond/), EOSC-ENTRUST (https://eosc-entrust.eu/), SIESTA (https://cordis.europa.eu/project/id/101131957), TITAN (https://cordis.europa.eu/project/id/101129822)
Vještine	DS4Vještine (https://ds4skills.eu/) EDGE-vještine (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/org-details/952919756/project/101123471/program/43152860/details)
Turizam	DeployTour (https://deploytour.eu/) DATUM (prethodno (https://www.anysolution.eu/en/blog/dates/) pripremno djelovanje)

Ova je stranica prevedena strojno s pomoću usluge eTranslation Europske komisije kako bi vam se olakšalo razumijevanje. [Svakako !\[\]\(2af34e678d9364b2f32b7174f4964d2c_img.jpg\) pročitajte uvjete korištenja te usluge](https://ec.europa.eu/info/use-machine-translation-europa-exclusion-liability_en) (https://ec.europa.eu/info/use-machine-translation-europa-exclusion-liability_en). Da biste pročitali izvornu verziju, [otvorite izvornu stranicu](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-spaces) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-spaces>).

Source URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/policies/data-spaces>

© European Union, 2026 - [Shaping Europe's digital future](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr>) - PDF generated on 11/09/2026

Reuse of this document is allowed, provided appropriate credit is given and any changes are indicated (Creative Commons Attribution 4.0 International license).

For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

Source URL: *<https://digital-strategy.ec.europa.eu/policies/data-spaces>*